



Langfredag 2022- Asbjørn Hjorthaug

Tekster: Salme 22:2-19, Jes 52:13-53:12, Joh 18-19

Vår Herre Jesu Kristi lidelseshistorie har du hørt mange ganger. Men hver gang den leses, så blir den på en spesiell måte nærværende og aktuell. Historien griper meg fordi Jesu død på korset, hans smerte og pine skjedde i mitt sted. Jeg var med da det skjedde. Han hang der for mine synders skyld. Ropet «*Det er fullbrakt*», er mitt frihetsrop, der han reddet meg fra den evige død. Her på Golgata ble Adams fall og dermed hele menneskeslektens frafall og forfall gjenopprettet. Her ble løftet om at slangens hode skulle knuses, oppfylt. Satans seir ved livets tre i Edens hage, ble vendt til tap og nederlag ved korset tre, på Golgata, da Jesus seiret over synden og døden og djevelen. Vi er medskyldige til dramaet på langfredag. For her på Golgata tok Gud et oppgjør med våre synder. Spørsmålet er da om denne historien har noen betydning for deg i dag i 2022? Svaret må være ja om du tror og bekjenner at det var for mine og dine synders skyld at Jesus døde på korset.

«Se det mennesket!»

Vi leste om Jesus der han står foran Pilatus: «*Joh 19,5 Så kom Jesus ut, og han bar tornekrone og purpurkappen. Pilatus sier til dem: "Se det mennesket!"*» Pilatus gir et forvirret inntrykk. Han spør ut Jesus om han var konge, men ikke noe i teksten viser oss om han forstod og oppfattet Jesu svar. Han spør om hva sannhet var, men ingen ting tyder på at han virkelig søkte sannheten i Skriften. Pilatus var urolig og ga uttrykk for at han ikke fant noen skyld hos Jesus. Men en sannhet slår Pilatus fast i det han sier enten han forstår det eller ikke: «*Se det mennesket!*». Adam betyr «menneske». Den gang Adam brøt Guds bud dro han hele menneskeslekten med i synden og inn i døden og under dommen. Gud sa klart ifra: «*Men av treet til kunnskap om godt og ondt må du ikke spise. For den dagen du spiser av det, skal du dø.*» 1 Mos 2,17. Men nå er Kristus den andre Adam. I motsetning til den første Adam var han syndfri. Når han nå døde, gjorde han det ikke for sin egen skyld, men på grunn av den første Adam og alle menneskers synd. «*Som ett menneskes fall ble til fordømmelse for alle mennesker, slik fører ett menneskes rettferdige gjerning til frifinnelse og liv for alle.*» Rom 5,18. «*Se det mennesket!*» Se Adam! Se hver enkelt av oss. Det er vi som står her med tornekrone for Jesus står der i ditt og mitt sted. «*For Kristi kjærlighet tvinger oss. Vi vet at én er død for alle, derfor er de alle døde.*» 2 Kor 5,14 «*Se det mennesket!*». Pilatus viser oss her Jesu stedfortredende gjerning. I teksten blir vi også påminnet om hva Kaifas engang hadde gitt jødene råd om: «*det var best om ett menneske døde for folket.*» Joh 18,14

Langfredag viser oss loven.

Skal en forstå langfredagen, må en forstå hvorfor Jesus gjorde dette i mitt og ditt sted. Hele Jesu lidelseshistorie var en virkelig psykisk og kroppslig lidelse. Svetten var som blod. Jesus hadde angst og var redd. Smerten av piskeslagene og tornekrone var reell, og det samme kan sies om spikrene gjennom hender og føtter. Han tørstet og led av angst siden han var forlatt av Gud. Han ble bespottet og gjort narr av helt inn i døden. Synden fører med seg en straff som virkelig kjennes på kropp og sjel. Den er reell. Det fikk røverne erfare. Forskjellen mellom dem og Jesus var at de fikk straff som fortjent, mens Jesus led alt uskyldig. «*Sannelig, våre sykdommer tok han, våre smerter bar han. Vi tenkte: Han er rammet, slått av Gud og plaget.*» Jes 53,4 Det ufattelige var at hovedpersonen i denne lidelseshistorien var Guds Sønn. Dette måtte selv offiseren og soldatene innrømme: «*Men da offiseren og folkene hans, de som holdt vakt over Jesus, så jordskjelvet og det som hendte, ble de grepet av stor frykt og utbrøt: «Sannelig, han var Guds Sønn!»*» Matt 27,54. På påskedagen får vi beviset for at Jesus var rettferdig og at døden ikke kunne holde på ham. Han var Guds Sønn. Både jødene og den ene røveren gjorde narr av Jesus der han hang på korset: «*De som gikk forbi, ristet på hodet og spottet ham*» ---«*På samme måte hånte også overprestene ham sammen med de skriftlærde og de eldste.*» ---«*Også røverne som var korsfestet sammen med ham, hånte ham på samme måte*» Matt 27,39-44 Men Gud rettferdiggjorde ikke sin Sønn ved å la ham stige ned av korset. Han skulle dø for våre synder og betale det vi skyldte. Han skulle være vår frelser. Han skulle ikke rettferdiggjøre seg selv, men deg og meg, hele verden. Dette er et ubeskrivelig under. På korset henger altså den Treenig Gud, Faderens Sønn, beskrevet i trosbekjennelsen som: «*født av Faderen før alle tider, Gud av Gud, lys av lys, sann Gud av sann Gud, født og ikke skapt, av samme vesen som Faderen; ved hvem alt er skapt;*» Peter beskriver dette slik på pinsedagen: «*Men livets opphavsmann drepte dere, han som Gud reiste opp fra de døde, det er vi vitner om.*» Apg 3,15 Paulus sier i 1 Kor 2,7-8: «*Nei, vi forkynner et mysterium, Guds skjulte visdom. Før tidenes begynnelse hadde Gud bestemt at den skulle føre oss fram til herligheten. 8 Denne visdommen har ingen av verdens herskere kjent. Hadde de kjent den, ville de ikke ha korsfestet herlighetens Herre.*» Langfredag viser oss at Gud ikke tar det lett med

synden. Gud slår fast at syndens følger er døden. Dette har Gud aldri gått tilbake på. Til alle tider har folk bekymret seg lite over sine synder. De lever livets glade dager og tenker vel som så at Gud er kjærlighet uansett hva vi gjør. Gjør jeg så godt jeg kan, så går det bra. Men den som har hørt og forstått langfredagens evangelium kan umulig slå seg til ro med dette. Gud utøser en hellig vrede over synden og sparer ikke sin egen Sønn. Jesus måtte selv smake helvetes kvaler og også bli forlatt av sin egen far: «*Og ved den niende time ropte Jesus med høy røst: «Elí, Elí, lemá sabaktáni?» Det betyr: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?»*» Matt 27,46 På langfredag møter Gud oss med loven slik at vi blir skyldige og bekjenner våre synder. Det er bare å konstatere: Vi har syndet i tanker, ord og gjerninger og kjenner daglig den onde lyst i våre hjerter. Alt dette er synd. Jesus måtte lide korsets død for at vi ikke skulle gå fortapt. Vi har av naturen en enorm syndegjeld. Når Guds Lam bærer all verdens synd opp på korset, så betaler han syndegjelden for alle mennesker en gang for alle. Han nagler skyldbrevet fast, soner straffen og vi går fri. Når loven dømmer deg og anklager deg for ikke å strekke til, så vær klar over at dette er årsaken til at Jesus ofret seg selv for deg. Jesus døde for oss mens vi var synder, mens vi var fortapte. Det hele var en gedigen redningsaksjon satt i sene av Gud selv for å berge deg og meg fra døden. Jesu frelsesverk omfatter alle dine store og små synder og den ble vellykket. Det er fullbrakt.

Langfredag viser oss evangeliet.

Da du ble døpt som et lite barn så tok Gud deg til seg som sitt barn. Det gjorde han enda han visste hvilke synder du kom til å gjøre. Han viste om dine evner og anlegg for sløvhet, unnfallenhet, feiltrinn, ondskap, troløshet m.m. Likevel aksepterte han deg som sitt barn bare på grunnlag av Kristi død på korset. Jesus vant deg en evig rettferdighet, en evig frifinnelse som gjelder for Gud. Ja, det behaget Gud å knuse sin Sønn for på denne måten å sette oss fri. Han seiret over djevelen, døden, synden for oss. «*For så har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv.*» Joh 3,16 Syndenes forlatelse gjelder deg i dag, her og nå. Så ble Jesus tatt ned av korset. Men før det skjedde ropte han ut: *Det er fullbrakt!* Det er ferdig. Frelsesverket er fullført. Disse tre ordene: Det er fullbrakt står med ett ord på gresk: *tetelstai*. Ordet betyr slutt, mål eller ende. Det er nå slutt på Kristi fornædning. Men det ligger mer i dette: «*For Kristus er lovens ende og mål, så hver den som tror, skal bli rettferdig.*» Rom 10,4 Loven har ikke lenger juridisk makt over oss. Den kan ikke straffe oss, den kan ikke anklage oss. Alt det loven krevde av oss for at vi skulle vinne evig liv er nå oppfylt. Vi er rettferdiggjort for Gud ikke på grunn av lovgjerninger, men ved troen på Jesu stedfortredende verk for oss. Loven kan ikke anklage oss lenger. Den er oppfylt. Den kan ikke fordømme oss. Når noen likevel går fortapt skyldes det ene og alene at de ikke tror på Jesus. Når nå alt er ferdig så innebærer det at det ikke står noe igjen for oss å gjøre. Vi skal ikke og vi får ikke prøve på å forandre eller forbedre det Kristus har gjort for oss. Det er fullkomment, og Gud er fornøyd. Gud betrakter oss som sine barn. Men graven var heller ikke noe blivende sted. Gud reiste ham opp og dermed var vi alle rettferdiggjort. Ved troen blir så langfredagens lidelse og død til liv for oss. Jesus glemmer ikke hva han ofret for oss. Korsfestelsens merker bærer han i sine hender og føtter, i sin panne, på sin rygg og i såret i siden. Han sitter ved Faderens høyre hånd og ser oss inntegnet i naglemerkene i hans hender og føtter. Han glemmer oss ikke. Gud være takk! Han kjenner våre liv ut og inn. Han har selv følt det på sin egen kropp. Han kjenner til all ondskap, all synd. Han så hvordan Guds eget folk snudde seg vekk fra sin Skaper og Gud. Han står ved faderens høyre hånd som sann Gud og sant menneske. Han minnes deg og meg hver dag. Han kjenner farene vi er utsatt for. Han går i forbønn for oss.

Gud er nådig og barmhjertig, som forlater syndere.

På grunn av Jesus døde for oss så finnes det ikke noen fordømmelse for den som er i Jesus Kristus. Her er bare et hav av nåde og tilgivelse. Peter fornekta Jesus tre ganger og ble tilgitt. På det samme grunnlag fikk røveren på korset flytte hjem til himmelen samme dag uten å ha gjort seg fortjent til det. På dette grunnlag kan jeg hver dag takke Gud for at han ser meg i Jesus Kristus ren og rettferdig. At dette gjelder meg, får jeg klar beskjed om gjennom ord og sakrament. Dette er de midler Gud har stilt til disposisjon slik at vi aldri skal tvile på at dette som skjedde Langfredag gjelder meg og deg.

Når døden kommer, har vi en plass i himmelen.

Vi liker ikke tanken på døden. Langfredag bringer noe av dette dystre som vi ofte jager vekk. Det naturlige menneske i oss frykter døden. Men vi skal la oss trøste av Jesu ord til røveren: "*Sannelig, jeg sier deg: I dag skal du være med meg i paradis.*" Luk 23,43 Røveren bekjente sine synder og Jesus avløste ham. Slik skal du og jeg også være sikre på at likefullt som vi eier syndenes forlatelse, like sikre skal vi få være på at vi engang skal gå gjennom dødens port til livets land. Amen